

Matěj Sýkora

Za zlatou oponou

Deset titulů
basketbalového
Nymburka

HISTORIE, ROZHOVORY, ZÁKULÍ

PROSTOR

Matěj Sýkora
Za zlatou oponou
Deset titulů basketbalového Nymburka
Historie, rozhovory, zákulisí

PROSTOR

Za zlatou oponou

Matěj Sýkora

Deset titulů
basketbalového
Nymburka

HISTORIE, ROZHOVORY, ZÁKULÍ

PROSTOR | PRAHA | 2014

© Matěj Sýkora, 2014
© PROSTOR, 2014
Photos © Tomáš Laš
Photos © Vojtěch Resler
Photos © Jan a Václav Mudrovi

ISBN 978-80-7260-299-5

Popisky k fotografiím v úvodu knihy

(str. 2–3) Tahle parta bude už navždy
podepsaná pod nymburským
ligovým titulem číslo 10

(str. 4) Ligový titul číslo 7 se slavil na
domácí půdě a s plnou parádou

(str. 6–7) Je to tam – titul v Mattoni
NBL, vydání čtvrté

(str. 8) Z oslavy zatím posledního
desátého titulu

(str. 14) Jedním ze symbolů
Nymburka jsou středověké městské
hradby

*Věnováno všem fanouškům
českého basketbalu*

OBSAH

Úvodní slovo starosty Nymburka
NENÍ LEPŠÍ PROPAGACE ■ 15

Předmluva generálního sekretáře FIBA Europe
O NEJVĚTŠÍ PŘEDNOSTI ■ 16

Pohledy odjinud
PŘEKONAT SVOJE LIMITY ■ 18
JE TO NEUVĚŘITELNÉ! ■ 19

Nymburk
MĚSTO SPORTU ZASLÍBENÉ ■ 21

Nymburský basketbal
NA STOPĚ DĚJIN ■ 25

Rozhovor s Predragem Benáčkem
SLÁVA DRUHÉ SEZONĚ ■ 43

První titul
SLADKÉ POPRVÉ ■ 51

Rozhovor s Michalem Fraňkem
Z TRAKTŮRKU DO LIGY ■ 59

Druhý titul
VPÁD DO EVROPY ■ 65

Rozhovor s Rudolfem Šimečkem
KDYŽ LOTŘI PLÁČOU ■ 73

Třetí titul
VÍTĚZNÝ BABYLON ■ 83

Rozhovor s Michalem Ježdíkem
NYMBURK JAKO BASKETBAL ■ 91

Čtvrtý titul
CO TĚ NEZABIJE... ■ 101

Rozhovor s Vratislavem Šístkem
ZAŽÍT EUROLIGU ■ 109

Pátý titul
AŽ PO STŘECHU! ■ 117

Rozhovor s Ladislavem Kutíkem
REKLAMA JAKO HROM ■ 125

Šestý titul
VELKÁ VÁNOČNÍ LOUPEŽ! ■ 133

Rozhovor s Mulim Katzurinem
ZALOŽIT ZDRAVÉ NÁVYKY ■ 139

Sedmý titul
JEDENÁCT BOUŘLIVÝCH DNŮ ■ 151

Rozhovor s Jiřím Zídkem
MISTR NA HŘIŠTI I V DIPLOMACII ■ 161

Osmý titul
NAD PROPASTÍ ■ 171

Rozhovor s Ladislavem Sokolovským
KAPITÁN A REKORDMAN ■ 183

Devátý titul
SEZONA VŠECH DOB ■ 193

Rozhovor s Ronenem Ginzburgem
PRŮKOPNÍK ■ 207

Desátý titul
DESÁTÝ V ROCE NÁVRATŮ ■ 217

Nymburský fanklub
LOVCI ZÁŽITKŮ ■ 229

Rozhovor s Miroslavem Janstou
ZA NYMBURK A ZA ČESKO ■ 241

Statistiky deseti titulových sezon ■ 269

Původ fotografií ■ 277

NENÍ LEPŠÍ PROPAGACE Basketbal má v Nymburce opravdu dlouhou historii, o čemž svědčí fakt, že se zde hraje již od roku 1929. Vedení města si vždy velmi dobře uvědomovalo, že špičkový basketbal je pro Nymburk skvělou vizitkou a propagace skrze sport má smysl. Díky výborným výsledkům týmu ČEZ Basketball Nymburk především v posledním desetiletí se o našem městě dozvěděla nejen celá basketbalová Evropa, ale také k nám zavítala řada předních týmů i výborných zahraničních hráčů. Lepší propagaci si proto těžko můžeme přát!

Nynější vedení radnice mohlo navázat na práci bývalého starosty, basketbalisty a později i trenéra Ladislava Kutíka a jeho spolupracovníků. Od roku 2004 město Nymburk z vlastního rozpočtu klub podpořilo částkou 36,1 milionu korun. Vždy jsme se snažili pomáhat především rozvoji mládeže, protože investice do dětí má největší smysl. Že se nám daří, potvrdili například starší dorostenci ziskem stříbrné medaile na mezinárodním turnaji Crystal Bohemia Cup 2013, který naše město hostilo.

Nymburští basketbalisté dělají svému domovskému městu dlouhodobě velkou čest. Od roku 2004 nepřetržitě kralují české lize a již deset mistrovských titulů v řadě znamená opravdu neuvěřitelné číslo. Dobytím jubilejního desátého triumfu se v sezoně 2012/13 uzavřela jedna nádherná sportovní kapitola. Další etapa spojená s novými spoluvlastníky určitě přinese změny, ale já pevně věřím, že basketbalový klub si s tím poradí, a doufám, že Nymburk bude svědkem mnoha dalších skvělých sportovních výkonů!

Ing. Miloš Petera

O NEJVĚTŠÍ PŘEDNOSTI Pamatuju se, že v roce 2000, kdy jsem ještě jako hráč odcházel podruhé do zahraničí, postoupil do první ligy „nějaký“ Nymburk.

Tohle město, respektive jeho proslulé tréninkové centrum, jsem důvěrně znal ze soustředění národního týmu, kterých jsem tam absolvoval opravdu hodně, ale že se v Nymburce basket taky standardně hraje, a na nejvyšší úrovni k tomu – to jsem do té doby moc nevnímal.

Během kvalifikace na ME 2001 jsme se o tom s kluky z reprezentace v šatně dost bavili – byl to již od samého počátku velice ambiciózní klub, a pokud se nepletu, hned také chtěl hrát a hrál evropské pohárové soutěže. A od roku 2004, kdy poprvé získal domácí titul, již nikoho jiného na nejvyšší stupeň nepustil!

To je jistě obdivuhodná bilance a jasně vypovídá o kontinuitní práci celého klubu, který se během těch let vypracoval i v evropském měřítku až do absolutní špičky.

Už jako manažer v Německu jsem klub bedlivě sledoval. Působili v něm velice solidní zahraniční hráči – o českých se ani nezmiňuju, jelikož snad každý reprezentant v tomto týmu hrál, nebo ještě hraje – a samozřejmě i renomovaní trenéři. Některé tyto hráče, ať již české nebo zahraniční, jsem se pokoušel i angažovat do Frankfurtu, ovšem neúspěšně. Podařilo se mi to až v roce 2011, kdy však nešlo o hráče, nýbrž o trenéra Muliho Katzurina, který zanechal v historii Nymburka nesmazatelnou stopu.

To jediné, nač klub za těch deset titulových let nedosáhl, byla účast v prestižní Eurolize. V roce 2011 k ní však měl v kvalifikaci už velmi blízko, a já jsem byl poslední roky přesvědčen, že doba, kdy se průnik podaří, už není daleko.

Klub je finančně velice stabilní a to je obzvláště v této době, kdy celou Evropu sužuje ekonomická krize a mnohé kluby nejsou schopny plnit své smluvní závazky vůči hráčům a trenérům, velká devíza!

Navíc příchodem nového spoluvlastníka, Sportovního holdingu Praha, klub získal nové impulzy, které se jistě velice brzy odrazí i na výsledcích v evropských soutěžích, ať jde o VTB ligu, Eurocup, nebo už i Euroligu.

Tento krok svědčí o kontinuitě rozvoje klubu a o existenci jasné strategie – což se řadí k základním přednostem jakékoli organizace, a nejen té sportovní! Jedním z jejích výsledků bylo v roce 2012 i vítězství Nymburka nad nejbohatším týmem kontinentu, CSKA Moskva, což jistě patří k vrcholům klubových dějin.

V současné době, kdy již ve funkci generálního sekretáře FIBA Europe mám možnost sledovat celkovou situaci v basketbalové Evropě, která není vůbec jednoduchá, jsem velice potěšen, že zde jsou kluby, které se vyrovnávají s nelehkými ekonomickými podmínkami s takovou bravurou, a navíc jsou dokonce schopné se vyvíjet dál. Že se navíc jedná o klub z mé rodné země, mě těší samozřejmě o to víc!

Do budoucna bych popřál Nymburku dostatek elánu a sil k pokračování v rozvoji a také několik dalších silných a ambiciózních klubů v České republice, což by bylo nejen ku prospěchu Nymburka, ale i celé Mattoni NBL a nakonec i mužské reprezentace.

*Kamil Novák,
bývalý reprezentant, účastník ME 1999*

PŘEKONAT SVOJE LIMITY Když se na přelomu tisíciletí Nymburk zařadil do pelotonu Národní basketbalové ligy, byl to pro fanoušky jeden tým z mnoha. Uběhlo pár let a z původního nováčka se stal pilíř českého basketbalu. Svému sportu dělá skvělou reklamu. Nastřádal deset titulů v řadě a úspěšně reprezentuje v mezinárodních soutěžích. Sportovní Evropa ví, že Nymburk a basketbal patří k sobě.

Nymburk se však při svém vzestupu nesoustředí jen na svůj seniorský A-tým. Oceňují propracovaný systém výchovy mladých hráčů. Basketbalové centrum mládeže je příkladem pro sportovce nejenom ve Středočeském kraji, ale v celé České republice.

Úspěchy Nymburka jsou inspirativní. Jestli malý klub ze středních Čech dokáže vyhrát deset titulů v řadě a zápolit s evropskými velikány, navíc se zlomkem rozpočtu hvězdných souborů, může se každý pokusit překonat svoje limity. Vyskočit z virtuální reality, nechat na chvíli Facebook a počítat stranou a vyrazit sportovat.

Facebookovou terminologií dávám Nymburku „To se mi líbí“.

*Jiří Kejval,
předseda Českého olympijského výboru*

JE TO NEUVĚŘITELNÉ! Mezi kolektivními sporty u nás považuju mužstvo Nymburka za jedno z nejvýraznějších a nejvýznamnějších. Po téhle stránce snese srovnání se jmény jako Sparta nebo Slavia ve fotbale. V zápasech v evropských soutěžích, které jsem sám mohl vidět, mi přišlo neuvěřitelné, že tým z tak malého města má dlouhodobě tak výbornou výkonnost. Svědčí to o mimořádné kvalitě managementu a vlastnictví klubu, který si za několik let získal evropské jméno.

A pokud bych měl zhodnotit jeho deset ligových titulů v řadě, musím říct, že byť český klubový basketbal svou úroveň má, Nymburk je prostě někde jinde. Jde už o evropský tým a jeho dominance na domácím poli bude ještě dlouhou dobu neotřesitelná.

Úspěchů Nymburka v poslední dekádě si nešlo nevšimnout. Mně je navíc basket blízký, ještě na škole jsem ho jako doplňkový sport rád hrál, a protože jsem vysoký, vždycky mě to lákalo. Basket často sleduju a v televizi si všímám i soutěží, jakou je NBA. A po pravdě musím říct, že ještě víc mě tenhle sport zajímá od doby, kdy jsem začal spolupracovat s panem doktorem Janstou, který za úspěchy – a nebojím se říct za celým nymburským zázrakem – stojí.

K našemu vůbec prvnímu setkání došlo, tuším, v roce 2009, ale nemělo sportovní, nýbrž obchodní charakter. Tehdy jsme ještě s jedním kolegou ze severních Čech měli pracovní schůzku s panem doktorem jako s významným advokátem.

Pak se naše cesty protnuly v době, kdy se český sport dostal do velké krize, hrozil rozpad a zánik ČSTV, a kdy bylo jasné, že sport přichází o „zlaté vejce“ v podobě Sazky. My jako zástupci významných svazů, tedy fotbalu, hokeje a basketbalu, jsme v tu chvíli začali bít na poplach.

A dál jsme se společnými silami, právě i s panem doktorem, snažili bojovat za celý český sport, když se on stal

předsedou nově založené České unie sportu a já jejím místopředsedou. On byl zároveň jedním z lidí, kteří na mě hodně tlačili, abych kandidoval na funkci předsedy FAČR po rezignaci Ivana Haška.

Oba k sobě máme blízko i díky tomu, že kromě pozice šéfa federace jsme zároveň angažováni i jako vlastníci klubů a víme, co znamená zajistit financování klubu i svazu. Z hlediska téhle praxe jsme proto jedněmi z nejzkušenějších sportovních činovníků v Česku.

*Miroslav Pelta,
předseda Fotbalové asociace České republiky
a majitel FK Bažant Jablonec*

MĚSTO SPORTU ZASLÍBENÉ Nymburk je v současnosti známý především díky basketbalu, nicméně podkošový svět tvoří jen jednu součást bohaté a dlouhé sportovní tradice města. První tělovýchovný spolek Sokol byl ustaven již v roce 1868 a postupem času vznikala také sdružení různých kolektivních i individuálních sportů, přičemž mnohá odvětví se zachovala až do dnešní doby. Nymburští sportovci a kolektivy se dokázali prosadit jak na republikové úrovni, tak na evropském a světovém sportovním poli, ať už jako aktivní sportovci, nebo coby funkcionáři tělovýchovných svazů.

Fotbal jako nejpopulárnější český sport začal psát svou historii v Nymburce v roce 1900 a za více než stoleté období

Nymburští zástupci slaví udělení titulu „Evropské město sportu 2014“; druhý zleva starosta Miloš Petera, druhý zprava pak prezident nymburského basketbalového klubu Miroslav Jansta

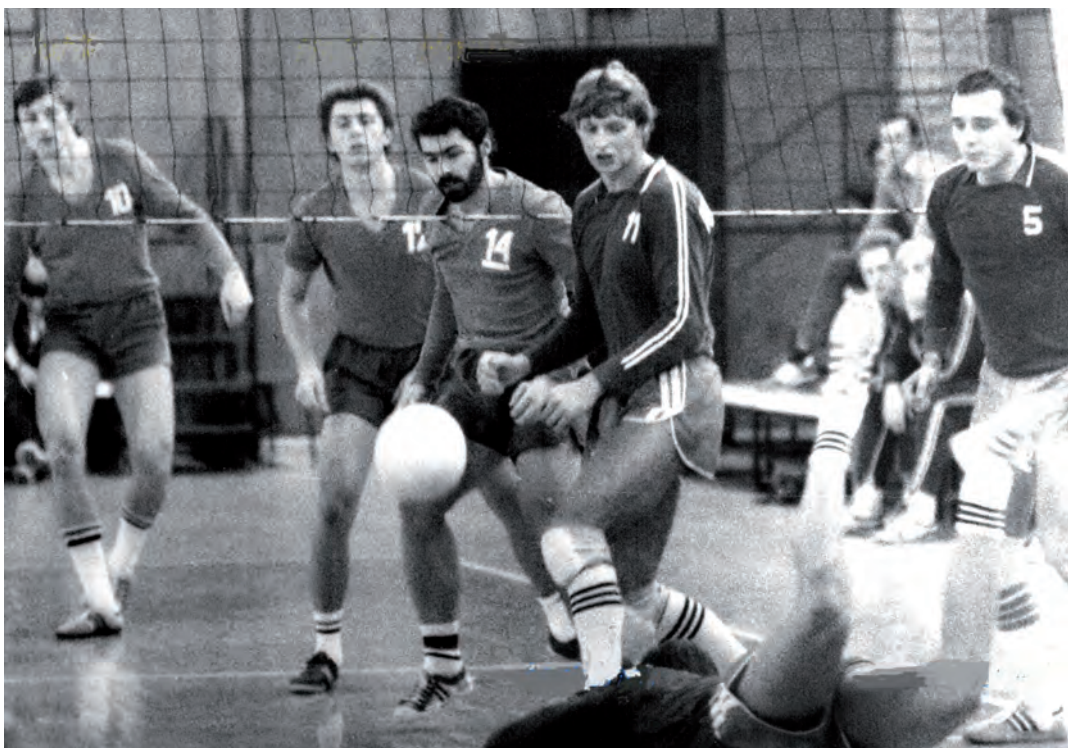

zažil i tři sezony v nejvyšší soutěži mužů. V posledních dekáдах se pak do popředí zájmu vyhoupla především jména dvou nymburských rodáků. Starší z nich, Ivan Hašek, začínal v týmu ZOM Nymburk a poté se stal šestkrát mistrem Československa a dvakrát mistrem Česka se Spartou Praha. V reprezentaci má za sebou 55 zápasů včetně účasti na MS v Itálii. Dva tituly českého mistra získal také jako kouč Sparty, v níž zahájil svou trenérskou kariéru. V té pak úspěšně pokračoval ve Štrasburku, Kóbe, Saint-Étienne a Dubaji. Jako funkcionář vystoupal nejvýš v roce 2009, kdy se stal předsedou ČMFS.

O devět let mladší Radek Bejbl spojil svůj život se Slavií Praha, v cizině pak s Atléticem Madrid, Racingem Lens a Rapidem Vídeň. V šestapadesáti zápasech za reprezentaci vstřelil tři góly a svého největšího úspěchu dosáhl na Euru 1996 v Anglii ziskem stříbrné medaile. Ve stejném roce vyhrál i český titul.

Mimořádnými úspěchy se mohou pochlubit zástupci vodních sportů – veslaři a kanoisté. Na nymburském „Vesláku“ odstartovali svou kariéru například Jan a Ondřej

Momentka z nejslavnější éry nymburského volejbalu z první poloviny osmdesátých let – úspěšně zakončený útok v utkání s RH Cheb kontroluje Zdeněk Haník s číslem 14

Vetešníkov, kteří to dotáhli až k mnoha veslařským titulům republikových mistrů a na evropských a světových mistrovstvích získali hned čtyři medaile. Vyhráli MS U23 v roce 2005 a o rok později byli ve stejné kategorii třetí. Na ME 2011 v Plovdivu dobyli stříbro a startovali také na olympijských hrách v Londýně, kde obsadili 12. místo.

Rychlostní kanoistiku proslavil především Petr Fuksa, který za svou více než desetiletou kariéru nashromáždil sedm titulů mistra světa, sedm titulů mistra Evropy a dalších 16 medailí z vrcholných akcí. Mimo jiné se zúčastnil i olympijských her v Atlantě. Velmi výraznou osobností byl další nymburský rodák Jiří Vokněr, mistr světa z roku 1954, čtvrtý z olympiády v Melbourne 1956 a dvakrát stříbrný z MS v Praze 1958.

Nemalých úspěchů dosáhly také dračí lodě. Dragon team je několikanásobným mistrem Evropy a pravidelným účastníkem mistrovství světa.

Dalším významným odvětvím se stal volejbal, který se jako jeden z mála kolektivních sportů probíjaval až do nejvyššího patra ligových soutěží. V první polovině osmdesátých

V extraligové sestavě volejbalistů ze sezony 1983/84 byl Zdeněk Haník jediným hráčem s plnovousem

let minulého století, především díky neúnavné práci Otakara Blažka, startoval nymburský tým mužů čtyři sezony v extralize, kde bylo jeho maximem šesté místo. Se vstupem volejbalistů do extraligy se pojí i příchod velké osobnosti tohoto sportu – Zdeňka Haníka. Tento hráč, trenér i pedagog v Nymburce – s výjimkou krátkého angažmá v Rakousku – zakotvil natrvalo. Bývalý kapitán reprezentace působil mimo jiné i jako trenér národního týmu na ME 2001 (4. místo) či na MS v Japonsku v roce 2006 (13. místo). V roce 2010 se stal předsedou Českého volejbalového svazu.

V záplavě tradičních odvětví, mezi něž v Nymburce patří i hokej, nejde opomenout ani malé sporty, které svými individuálními úspěchy proslavují jméno města daleko za jeho hranicemi. V oddílu silového trojboje v kategorii do 66 kilogramů je hvězdou mistr Evropy, český rekordman a třetí muž světového mistrovství 2013 Karel Ruso. Předsedou Českého svazu silového trojboje je pak další rodák Miroslav Vacek.

Své želízko v ohni v osobě Radka Nechanického má Nymburk navíc i na mistrovstvích Evropy a světa v deskové hře Go.

Fakt, že je Nymburk město sportu zaslíbené, se donesl až do Bruselu. Sportovní asociace ACES Europe při Evropské unii mu udělila titul „Evropské město sportu 2014“ v kategorii sídel do 25 tisíc obyvatel. „Titul je pro nás především závazkem, abychom pokračovali v podpoře rozvoje sportovních aktivit v našem městě,“ řekl k tomuto úspěchu starosta Miloš Petera.

Letecký pohled na historické centrum Nymburka

NA STOPĚ DĚJIN Každý nymburský srdcař tenhle letopočet musí znát. Tisíc devět set dvacet devět. Právě toho roku se v královském městě poprvé rozproudilo basketbalové dění. A stalo se tak díky ženě – náčelnici místního Sokola Anně Stumpfové. Ta využila pozvánky a vyslala „sestru“ Stanislavu Skalickou do Prahy na jeden z vůbec prvních týdenních kurzů basketbalu, tehdy ještě hraného s větším míčem, než se používá dnes.

Po náborové akci vzniklo historicky první družstvo nymburských sokolek a jejich příkladu brzy následovali i muži, díky nimž byli jejich následovníci v roce dobytí jubilejního desátého titulu v NBL členy nejstaršího klubu celého ligového pelotonu.

Jak vzpomínal opěrný pilíř originální nymburské sestavy Miloslav Drbohlav, při hře se hodně těžilo z atletických základů hráčů, střílelo se standardně obouruč a moře času se věnovalo pilování přihrávek. S tehdy ještě asymetrickým míčem nebylo radno příliš driblovat, byť třeba Drbohlav toto umění ovládal velmi dobře. Sám se učil od hlavního lektora hry v Československu profesora Marka, a jeho sestra Anna se mimo jiné podílela na založení prvního družstva nymburských žen. Před OH 1936 měl Drbohlav dokonce možnost proniknout do reprezentace, ale kvůli nedostatečnému vybavení raději odmítl.

Četnost tréninků v zimní sokolovně se postupně stále zvyšovala a záhy se dostalo i na první utkání se sokolskými soupeři. Hned v roce 1930 muži dosáhli na čtvrté místo při vrcholné akci – přeboru České obce sokolské. O úspěch se zasloužili Štěrba, Tůma, Veselý, Štafl, Blažek, Hejzman a Ott, nejdelší muž sestavy. Ženy se rok nato na přeboru ČOS dopravovaly až k bronzu. V roce 1932 muže od titulu odstavil až trojnásobný přeborník soutěže z pražských Dejvic, ale v dalších letech celek hned třikrát přebory ovládl. To už se v týmu etablovala jeho hlavní střelecká hvězda

(nahore) Jeden z prvních velkých činovníků klubu Stanislav Pospíšil byl organizátorem, rozhodčím, hráčem i stavitelem hřišť

(dole) Nad velkým, asymetrickým míčem pózují v roce 1931 tři sokolky: Frýbová a vůbec první hráčky a zakladatelky nymburské košíkové – Stumpfová a Skalická

Kulturní místo nymburského basketbalu: tvrdá příprava na travnatém hřišti na „Rémě“ v roce 1931

a také trenér i šéf basketbalu v Nymburce Nevečeřal. Stříbrné skončily ve dvaatřicátém i ženy, hrající v sestavě Šimečková, Tomková, Špačková, Janatová, Šlosserová, Růžičková a Pavlíková.

Mezi muži se to hemžilo všestrannými sportovci, kteří na reprezentační úrovni zvládali třeba i fotbal, volejbal nebo atletiku. První basketbalové zápasy se odehrávaly v okolních obcích jako Hořátev, Drahelice, Sadská či Pečky, později také v Lysé, Kolíně nebo Českém Brodě. Se vstupem do ligových soutěží přišly na řadu i duely s pražskými Uncasem, Philipsem, Spartou, Slávií či Marathonem. K tomu přibýly i průkopnické zájezdy do Brna, nebo dokonce do Bratislavy, kdy někteří hráči poprvé v životě cestovali rychlíkem!

Od vedení nymburského Sokola dostal rozvíjející se herní odbor, pod nějž basketbal spadal, i jedno hřiště na proslulém letním cvičišti na Remanenci. Muži časem založili i druhé družstvo a v polovině třicátých let začali hrát pod bezednými koši i studenti na místní reálce.

V roce 1934 se tým mužů z jedné ze dvou skupin české

(vlevo) Nad Sokolem Praha I v lednu 1941 Nymburk vyhrál 35:20 v sestavě Havlas, Březina, Nevečeřal, Fryš, Oprchal, Drbohlav, Kysilka a Minář

(uprostřed) Hráči Nymburka se v roce 1935 na domácí půdě poprvé stávají přeborníky ČOS

(vpravo) Nástup k zápasu ve třicátých letech proti Hradci Králové, nad kterým Nymburk vyhrál 39:8 v sestavě Drbohlav, Věchet, Tůma, Ott, Nevečeřal, Štěpina a Veselý

Momentka z prvoligového zápasu
SK Železničáři Nymburk – SK
Hradec Králové ve válečném roce
1942

druhé ligy probil s jedinou porážkou až do kvalifikace o nejvyšší soutěž. V souboji s pražskými celky (Vysokoškolský sport, Košíře, Vinohrady a sestoupivší ligisté Marathon a YMCA II) si pak vůbec poprvé vydobyl postup! Pětatřicátý rok tak vstoupil do dějin jako ten, kdy se basketbal stal – jako vůbec první sport ve městě – prvoligovým. Nymburk byl navíc po Kladnu teprve druhým mimopražským účastníkem ligy z celých Čech.

V premiéře mezi elitou celek obsadil předposlední příčku a na čtyři roky se v lize zabydlel. Přes veškeré úsilí však po vyhlášení protektorátu v roce 1939 následoval sestup. Už v roce 1938, kdy byla řada hráčů mobilizována, úřady

zabraly zimní sokolovnu, jež i tak musela mít pro ligu výjimku. Během války ji pak obsadili nacisté a po vynuceném rozpuštění Sokola si nymburské basketbalisty vzal pod svá křídla místní SK Železničář.

Už v roce 1933 došlo i na první mezinárodní konfrontaci. V našlapané sokolovně Nymburk hostil mužstvo z Terstu, které zvítězilo 28:16. Rok nato se fanoušci dočkali dvojitého drtivého vítězství nad rumunským mistrem z Bukurešti a v pětatřicátém, kdy se prvními mistry Evropy stali Lotyšši (Československo bralo bronz), Nymburk doma jen o osm bodů podlehl nadupanému celku Rigy.

V poválečné době basketbal v Nymburce často plnil hlediště do posledního místa.

Těžké podmínky sportu během světové války dolehly i na nymburský basketbal. Muži na rok vypadli z nejvyšší soutěže, a navíc nouzový azyl letní sokolovny na Remanenci nebyl zejména pro zápasové účely dostačující. I přesto, že si hráči museli sami hradit cesty do náhradních prostředí, se tým dokázal do první ligy vrátit a po většinu válečných roků se v ní také udržet.

Ve hvězdné sezoně 1942/43 mužstvo, nastupující většinou s muži kolem 180 centimetrů, vybojovalo na dalších 60 let největší oddílový úspěch. Tím bylo čtvrté místo za pražskými Stadionem, Uncasem a Philipsem, s 11 výhrami a 7 porážkami. Barvy „nejlepšího venkovského klubu v Čechách“, který fungoval bez oficiálního trenéra a poněkud zaostával v technice i taktice, tenkrát hájili Drbohlav, Kysilka, Oprchal, Paulů, Březina, Šesták, Polák či Kozák, výtečný střelec získaný z mistrovského Uncasu.

Ještě během války začal tým hrát v největším sále ve městě – v Národním domě, kde někdy až tisícovka diváků vytvářela strhující atmosféru. A sledovala na dnešní poměry nezvyklou hru, kdy se pětka na hřišti dělila na tři útočníky a dva obránce, kteří chodili do útoku jen nepravidelně. Faulty se pískaly minimálně a mnohé zápasy končily nízkým skóre, neboť dlouho neexistoval ani limit na útok.

Hrát ligu ve válce byl skutečný očištec. Tým trénoval s těžší jednou týdně, kvůli hrozbě náletů se muselo hrát přes den, nesmělo se svítit a přítomen musel být i policejní dozor. Každý duel povinně zahajovala ponižující „ceremonie“, kdy obě družstva musela hajlovat i s doprovodným výkřikem „Heil Hitler“. Pro tým měla válka i smutnou dohru ve ztrátě jednoho z hráčů – Miroslav Mašek se při osvobozenacích bojích zapojil do přestřelky v Čelákovcích, jež se mu stala osudnou.

Hráči se kvůli zabezpečení chodu klubu museli činit i na kritickém poli generování financí, což se dělo i skrze pořádání zábavních akcí. V nich vynikal ochotník a showman Jan Paulů, kterého k divadlu přitáhl nymburský rodák Miroslav Macháček, později herec a divadelní režisér, který jeden čas také patřil do mužstva. Koncem války a první roky po osvobození se však peněz nedostávalo čím dál víc a po odchodu některých opor se klub ani nepřihlásil do prvního poválečného ročníku nejvyšší soutěže.

Velký basketbal ale napěchovaný Národní dům sledoval

Vlastimil „Měďák“ Polák (na snímku z roku 1946), který se narodil sedm let před vznikem klubu, nejdříve nastupoval 16 let za muže, pak byl i výtečným trenérem a také rozhodčím

V roce 1953 spolu takto v Českých Budějovicích pózovali: (v horní řadě) Andrie, Zdeněk Rylich, Švec, Laš, Hiltcher, dole: Josef Rylich, Vecko, Vorlíček, Rambousek, Vančura a Rybička

Na snímku ženského celku
z padesátých let se sešli
Červinková, Březinová, trenér Jan
Minář, dále Macháňová, Štomicová,
dole pak Šarochová a Válková

dál – v roce 1946 se nymburský tým pod názvem Sokol statečně pasoval s francouzským mistrem z Lyonu, vedeným skvělým Robertem Busnelem, pozdějším koučem a také prezidentem FIBA. Rok nato se 400 divákům na „Rémě“ představil i slavný Maccabi Tel Aviv!

A jak na tom byly ženy? Jejich celky se v prvních desetiletích potýkaly s udržení kontinuity, ale třeba i ve válce si připsaly na konto napínavé zápasy, často jako předkrm ligových bitev mužů. Dámské party se utužovaly na „magické Rémě“, kde se hrával i volejbal nebo tenis. Postupně se ke slovu dostávala také dorostenecká družstva. Do jejich řad dodávalo spousty hráčů místní gymnázium, kde maturovaly i výrazné osobnosti s klubem spojené – například Nikolaj Ordnung, Zdeněk Rylich či později Miroslav Jansta.

Klub by samozřejmě nemohl fungovat bez schopných funkcionářů. Do pomyslné Síně slávy by za svou práci v předválečné a válečné éře jistě patřil Stanislav Pospíšil, který v počátcích také nastupoval za muže. Jako truhlář zvládal i výrobu desek ke košům, stavěl písková hřiště, koučoval muže, řídil klubové dění a fungoval také jako sudí.

V padesátých letech, kdy je v rámci reorganizace oddíl

tělovýchovy nucen převzít název Lokomotiva Nymburk, pak začaly dění pozvedat dvě klubové ikony: František Vančura a Josef Andrlé. Vančura se stal hybnou silou nymburského basketbalu na dlouhá tři desetiletí, podle některých to byl vůbec nejlepší funkcionář a další fungování klubu i nábohem mládeže zachránil. Výrazně se ujal také ženských složek, sháněl peníze, pral dresy a organizoval, co se dalo.

Nymburským hráčům navíc zajistil i první zápasy v zahraničí včetně takových destinací jako NSR, a zejména Belgie. Jako úředník Železničních opraven a strojůren a důležitý člen železniční odborové organizace i Mezinárodní sportovní unie železničářů, kde sport sám zastřešoval, dostal své hráče i do reprezentačních týmů na železničářská mistrovství Evropy a zařídil i samostatné výjezdy celého nymburského mužstva. A protože se klub jmenoval Lokomotiva, cestovalo se vlakem a díky režijkám zadarmo. Kontakty především s Belgií přetrvaly až do devadesátých let a do stejné země se vedle Francie častokrát podívala i družstva žen.

Mužem činu byl i přísný obr původem z Brna Josef Andrlé, mimo jiné kouč stříbrné skvadry mužů z ME 1951.

Společné foto nymburských hráčů (ve světlém) s reprezentací NSR v roce 1957; mezinárodní střetnutí tehdy sledovalo 800 lidí!

Slavné družstvo mužů z počátku šedesátých let, které válelo ve druhé lize: (horní řada zleva) trenér Knítl, Elbogen, V. Havlík, Malík, M. Havlík, Borůvka, (dole) Vecko, Rufer, J. Vorlíček, Najbrt, Danzer

V Nymburce začal jako ředitel v roce 1953 postaveného Tyršova ústavu, pozdějšího Sportovního centra. Jako supernárodní trenér se staršími dorostenci bojoval i o republikové finále a muže, s nimiž trénoval až třikrát týdně, dovedl pomocí moderních herních trendů na práh druhé ligy. Právě díky němu byla v Tyršově ústavu postavena proslulá „korkárna“ – tělocvična s atypickým povrchem a v šedesátých letech dějiště velkých druholigových bitev mužů.

Hlavně díky Vančurovi s Andrlem se v padesátých letech postupně aktivizují všechny věkové kategorie. Obnovuje se celek žen, muži mají i B-tým, dorostenecká družstva se dostávají až na finálové republikové turnaje. Na Andrleho úspěchy s dorostenci pak navázali trenéři Kubíček a Bohata. A Vlastimil Polák stál jako kouč hned u dvou dorosteneckých postupů do ligy. V popředí kraje se pohybovaly i starší dorostenky, jež trenér Laš vedl po dva roky i v lize. Na cvičišti na „Rémě“ se tak rodil nový Nymburk, kterému se už tehdy dalo říkat basketbalový.

První poválečná dekáda generuje také řadu osobností s celostátním větěhlasem. Jako mladík v klubu působil například

pozdější hráč a trenér národního týmu Nikolaj Ordnung. A v dorostu se vyhrávaly i dvě budoucí reprezentační hvězdy, vicemistři Evropy a nejslavnější nymburští odchovanci – bratři Zdeněk a Bohuslav Rylichovi. Čtyři evropské medaile staršího Zdeňka se už dnes zdají něčím jako snem. Skvělý playmaker Bohuslav zase mezi mnoha kariéerními milníky zažil i období, kdy mu v pražském Orbisu dělal „back-upa“ Václav Klaus.

V polovině padesátých let začínal v mládeži také Ladislav Kutík, muž desítek rolí a později i starosta města, stojící od svých začátků až do moderní éry takřka u všeho důležitého. Byl hospodářem i předsedou oddílu, koučem dorostenek, chlapeckého i dívčího minižactva a dlouhé roky, až do současnosti, trénuje hlavně ženské celky dospělých.

Velkým klubovým duchem byl po více než půlstoletí i Václav Kubíček. V roce 1953 začal jako hráč, později pokračoval jako trenér především mládežnických týmů a poté navázal rolí maximálně pečlivého a spolehlivého organizátora, který byl v moderní éře i u vstupu mužů do NBL.

Šedesátá léta byla ve znamení ohromného vzestupu.

Při ME železničářů 1961 v Bělehradě si s týmem na obhlídku města vyšli i bratři Bohuslav (třetí zleva) a Zdeněk (vpravo) Rylichovi, dva nejslavnější nymburští odchovanci

Proslulá „korkárna“ v areálu nymburského Týršova ústavu na snímku ze šedesátých let; nyní je zde kongresový sál

(vlevo) Záběr ze zápasu ME železničářů v Alma-Atě v roce 1964; československou pětku (v bílém) tvořili Bohuslav Rylich, Vecko, Danzer, Borůvka a Mrázek

(uprostřed) Při úspěšném zájezdu do Francie v roce 1964 si během přijetí na radnici připsávají Kutík, Danzer, Suchý, Beneš a Borůvka

(vpravo) Ve stínu Eiffelovky se při výjezdu do Paříže v šedesátých letech shromáždili M. Havlík, Kutík, Knittl, Vančura, Vecko, V. Havlík, Kokojan, J. Vorlíček, Pokorný, J. Rylich, Zedníček, Kapoun a Mrázek

Aktivně fungovala hned desítky týmů, muži pod vedením Miroslava Knitla, jednoho z top trenérů klubových dějin, se po dlouhém období v kraji posunuli – na čele s Vorlíčkem, Havlíkem a Veckem – do druhé ligy, a to po sezoně bez jediné porážky! Během pětiletého období v soutěži se soudržná parta stále držela v popředí a hned napoprvé ji jediné vítězství dělilo od postupu do první ligy. Do napěchované korkárny choděvalo na zápasy i několik stovek diváků, už tehdy dopravovaných z města kyvadlovou dopravou!

Na konci šedesátých let se daří v ligách i chlapeckým a dívčím družstvům a své pevné místo v klubu definitivně získávají ženy, koučované Ladislavem Kutíkem. Několikrát postoupily do druhé ligy, poprvé v roce 1971. Pod vedením Kutíka klub zahájil i soustředěný nábor a přípravu mládeže. Obsadil tak všechny kategorie žactva a dorostu. Každý rok vznikl jeden nový tým chlapců i dívek a oproti minulosti oddíl ztrojnásobil členskou základnu.

Kutík si navíc připsal i jeden majstrštyk – koncem šedesátých let založil mládežnický turnaj, který se časem rozrostl do nevídaných a bezkonkurenčních rozměrů. Tři asfaltová hřiště na „Rémě“ pak přes dvě dekády vždy v květnu a červnu přivítala přes stovku žákovských a dorosteneckých týmů z celé republiky. Své hvězdné chvíle tu zažily i takové osobnosti jako Jelínek, Okáč, Němcová či Matějková.

V sedmdesátých letech muži střídavě drželi i nadrželi druhou ligu. Střelcům kraloval Pavel Turynský a zdatně mu sekundoval další z odchovanců Zdeněk Šístek, produktivní křídlo a první nymburský hráč, který se v moderní éře probil až do nejvyšší soutěže a s VŠ Praha také získal titul.

Od konce sedmdesátých let si však Nymburk na víc než dvacet let musel druhou nejvyšší soutěž mužů odepřít. Kádr zeslábl, scházely zdroje z dorostu a získávání hráčů z jiných klubů se ještě nenosilo. Oddílu se navíc nedostávalo činovníků a trenérů a ve městě fungovala jediná

tělocvična s regulárními rozměry, již byla nová hala Sportovního centra.

Roky předcházející listopadu 1989 se už ovšem staly obdobím blýskání na lepší časy. Personální situace se postupně zlepšuje, na počátku svých kariér je několik vynikajících mládežnických trenérů, jako třeba Petr Svoboda nebo Bohuslav Sýkora, a oddíl zároveň disponuje nejširší mládežnickou základnou v kraji. Jednotliví trenéři si už týmy nepředávají, ale s jedním družstvem jdou od prvních krůčků až do konce dorostu. Dlouholetý hráč a úspěšný trenér Josef Rylich je jedním z prvních, kdo začal stahovat nadějně hráče z okolí. V roce 1991 dovedl navíc do druhé ligy ženy a ukázal se i jako zdatný manažer, když sehnal na nájem haly i jedny z prvních sponzorů klubových dějin – firmy Kvart a Walter.

V létě 1996 získali muži díky dohodě se Žižkovem třetí ligu, která se hrála v menší hale Sportovního centra. Dva roky poté došlo k průlomovému kroku – na popud bývalého hráče Miroslava Jansty, který se tehdy do věci vložil se svým bratrem Františkem, se basketbalový oddíl rozloučil s TJ Lokomotiva a založil společnost s ručením omezeným

Na snímku z roku 1975 pózuje „áčko“ mužů: (nahore zleva) Rosůlek, hrající trenér J. Rylich, L. Novák, Borůvka, Turynský, (dole) V. Šístek, Bartík, Sýkora, Koudela a Šubrt

Až do Versailles se v roce 1987 podívala tato pestrá nymburská sestava: (stojící zleva) Polman, Hradecký, Šístek, Turynský, Sixta, R. Kubina, K. Svoboda, Rástočný, Rufer, Borůvka, Šimeček, (dole) Knitl, Sýkora a Tezner

– BK GA Nymburk. Díky spolupráci s oddíly v regionu bylo pak ambicí posunout výš nejen muže, ale i mládežnická družstva.

Novým koučem mužů byl jmenován velezkušený Karel Hercik a značně posílený celek, v jehož středu byl jediný odchovanec David Rufer, v roce 1999 nezadržitelně zamířil do druhé ligy. V ní se kolem dua Bacík–Forejt kvalita kádru ještě navýšila a už v prostorách haly ZŠ Komenského předvádí nováček nejlepší obranu soutěže. Pohybuje se na špičce tabulky, když však sezona na jaře spěje do finíše a celek má naději na prvenství, náhle umírá trenér Hercik, který ten rok do školní haly přivedl i All Star Game NBL. I to dosvědčovalo, jak velkým snem pro něj bylo nejvyšší soutěž Nymburku vybojovat.

Než dojde na baráž s Kroměříží, vedení klubu dostává od ČBF nabídku jít do NBL namísto odmítnutějšího Vyšehradu. Bleskurychlé rozhodnutí zní: ANO. Muži se tak potěří v historii posouvají mezi tuzemskou elitu! Do historicky první sezony v Mattoni NBL celek vstoupil na poloprofesionální bázi. Z lavičky jej vedl kouč Michal Franěk a ze hřiště zkušený střelec Josef Jelínek, jehož obklopili borci

Josef Jelínek (prostovlasý) byl v premiérové sezoně v NBL jednoznačně nejvládnější postavou týmu a s průměrem 18,7 bodu i jeho střeleckým lídrem

Na „showtime“ Ashanteho Johnsona byla často zvědavá napěchovaná tribuna v hale ZŠ Komenského

jako Kroupa, Špička, Záhořík, Loula, Palatinus, Novotný, Srb Gambiroža a jako stále jediný původem nymburský hráč David Rufer.

Už po pár měsících sezony dochází k plné profesionalizaci, generálním manažerem se stává Rudolf Šimeček a jako kouč přichází muž s velkou hráčskou minulostí Predrag Benáček. Konečná desátá příčka slouží jako odrazový můstek k sezoně 2, v níž hráči jako Damjanovič, Danilovič, Sirovina, Kubálek či Votroubek vyšplhají až na třetí místo jak po dlouhodobé části, tak po play-off. První mužská medaile klubových dějin je však jen předzvěstí věcí příštích. Stejně tak i společný celek s pražskou Spartou, jenž pod hlavičkou ECM Praha vstoupil do pohárové Evropy v rámci Challenge Cupu NEBL, jež Nymburk v další sezoně hraje již samostatně.

Tým nymburských žen (v bílém) na venkovním hřišti v Pečkách v roce 1974: nahoře zleva Kutíková, Králová, Šístková, Tůmová, Dolejší, Nyklová, trenér Kutík, Vencelidesová, vedoucí družstva Vančura, dole Klacková, Martinková, Kvapilová, Vančurová

To už v sestavě figurují miláčky publika – Američané Maurice Whitfield a Ashante Johnson. Po opět třetím místě v nadstavbě tým v play-off z cesty odklízí Děčín a BVV Brno, aby stanul v prvním ligovém finále klubové historie proti obhájcům titulu z Opavy. Do trofejových bitev už vedl celek legendární reprezentační rozehrávač Jiří Růžička. V sedmizápasové sérii, jejíž domácí zápasy se již odehrávaly v upravené hlavní hale Sportovního centra, tým sahal po zlatu, ale Czudkem výtečně řízení Slezané nakonec ve sluncem vyžhavené ostravské aréně, kde museli hrát kvůli trestu za chování fanoušků, urvali rozhodující duel pro sebe. Nymburští hráči museli litovat promrhání 27bodového náskoku z prvního utkání, domácí porážky v prodloužení i kritické ztráty v samé koncovce o bod prohraného pátého utkání. Stručně a krátce – mnozí cítili, že první titul měl přijít už tady.

Největší hráčské osobnosti klubu

Miloslav Drbohlav, Jan Oprchal, Zdeněk Rylich, Bohuslav Rylich, Jan Vorlíček, František Borůvka, Vladimír Havlík, Pavel Turynský, Maurice Whitfield, Ladislav Sokolovský, Božena Březinová, Jana Grégrová-Steigerwaldová, Eva Čílová-Borůvková, Zuzana Kalousková-Kutíková, Zdena Burešová-Nyklová, Jaroslava Plachá

Ač zejména mužské úspěchy moderní éry jsou ohromující, významný ráz dávaly klubu vždy i ženy. A mnozí zasvěcení by tuto větu rychle rozvinuli přívlastkem – krásné.

Byť zejména v prvních etapách klubových dějin leckdy chyběla ženským složkám návaznost, i ony si připsaly celou řadu úspěchů. Těmi prvními byly hned zkraje třicátých let dvě medaile na přeboru ČOS. Po válečné pauze se nový tým zformoval v roce 1952 a počátkem šedesátých let přebírá další formující se skvadru Ladislav Kutík. Vstupem do krajského přeboru druhé třídy v roce 1964 celek zahájil již nepřetržitou éru ženského basketbalu v Nymburce, po řadu let působícího ve třetí nebo i druhé lize.

Velkými postavami různých sestav byly pivotka z poválečné generace Božena Březinová, famózní střelkyně Jaroslava Plachá, jež se později stala první hráčkou nejvyšší

Nymburské ženy v útoku,
i se zavřenýma očima

Do komfortní haly ZŠ Komenského se v moderní éře přesunuly i zápasy nymburských ženských celků

soutěže z týmu vzniklého v roce 1964, dále Jana Grégrová-Steigerwaldová, Eva Čílová-Borůvková, jedna z nejlepších rozehrávaček Zuzana Kalousková-Kutíková nebo vynikající hráčka na postu Zdena Burešová-Nyklová.

Z lůna klubu vzešly i mnohé úspěšné mládežnické sestavy. Jedním ze silných období byla šedesátých léta, kde výhradně s vlastními odchovanci Nymburk pravidelně obsazoval všechny kategorie a hýčkal si větší počet celků ve vyšších soutěžích. I v dalších dekádách zasahovaly mládežnické týmy do republikových soutěží a třeba počátkem osmdesátých let si velmi dobrou úroveň udržovala dorostenecká družstva dívek. Od poloviny devadesátých let se prosazovaly výtečné týmy jak mezi chlapci, tak mezi děvčaty.

Dalšímu zkvalitňování práce s mládeží pomohlo v novém tisíciletí nejprve založení Sdružení přátel košíkové a v roce 2010 i basketbalového centra mládeže, na jehož fungování participuje také Středočeský kraj. Důležitým zdrojem nových hráčů je i místní gymnázium, kde je basketbal sportem číslo 1.

Mezi největší úspěchy v moderní éře patří 4. místo starších žákyň na mistrovství republiky v roce 1991 pod vedením Petra Svobody i průnik starších dorostenců do extraligy v roce 2006 pod taktovkou Evy Hubálkové, která navíc v roce 2009 dosáhla s týmem mladíků U20 na stříbrné medaile. Starší minižáci to v roce 2003 dotáhli na páté místo v republice, mladší dorostenky si v sezoně 2001/02 vyzkoušely působení v extralize.

Novou etapu výchovy mladých basketbalistů ve věku 12 až 18 let nastartovalo založení prvního basketbalového centra mládeže ve Středočeském kraji. Nymburský klub tak začal nabízet mladým adeptům hry pod bezednými koši možnost spojit ji se studiem, a to pod vedením sportovního ředitele Michala Ježdíka a hlavního trenéra Jiřího Růžičky, v dresu Československa několikanásobného medailisty z evropských šampionátů.

Díky kvalitnímu tréninkovému procesu a pečlivému vyhledávání talentů se první skvělé výsledky dostavily rychle. Tým dorostenců U19 jako nováček extraligy dobyl v roce 2012 s progresivním koučem Pavlem Benešem republikové stříbro a rok nato tento úspěch zopakoval! A do sezony 2013/14 už vedle U19 vstupoval jako extraligový i celek U17. Čas medailových žní se tak přestal týkat jen neporazitelného týmu mužů...

Momentka z prestižního polabského derby: neprodyšná nymburská obrana nedává dýchat soupeře z Poděbrad

Kluboví supertrenéři

Josef Andrlé, Miroslav Knitl, Vlastimil Polák, Břetislav Laš, Ladislav Kutík, Josef Rylich, Predrag Benáček, Michal Ježdík, Muli Katzurín, Eva Hubálková, Petr Svoboda, Miroslav Růžička, Bohuslav Sýkora, Karel Hercik.